

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 32
IM. JANA III SOBIESKIEGO
UL. CIESZYŃSKA 393 43-382 BIELSKO-BIAŁA**

MIEJSCE REALIZACJI:

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 32
IM. JANA III SOBIESKIEGO
UL. CIESZYŃSKA 393
43-382 BIELSKO-BIAŁA

CZAS REALIZACJI:

kwiecień -czerwiec 2026r.

OPRACOWAŁ:

Renata Loranc-Klajner

Imię i nazwisko autora innowacji: Renata Loranc-Klajner

Imię i nazwisko nauczyciela realizującego innowację: Renata Loranc-Klajner

Tytuł innowacji: „Mówię – czuję – piszę”

Rodzaj innowacji: metodyczna

Miejsce realizacji innowacji: Szkoła Podstawowa nr 32 im. Jana III Sobieskiego ul. Cieszyńska 393
43-382 Bielsko-Biała

Czas trwania innowacji: 23 kwietnia 2026 – 25 czerwca 2026

Uczestnicy innowacji: klasy I-IV

Zajęcia, na których realizowana będzie innowacja: grupowe zajęcia logopedyczne, rewalidacja indywidualna.

1. WSTĘP

1. 1. Ogólna charakterystyka innowacji

Innowacja pedagogiczna „Mówię – czuję – piszę” skierowana jest do uczniów klas I–IV, którzy uczestniczą w zajęciach logopedycznych. Program realizowany będzie w okresie od 23 kwietnia 2026 r. do 25 czerwca 2026 r., w formie cotygodniowych spotkań trwających 45 minut, zarówno w grupach, jak i indywidualnie.

Celem innowacji jest zintegrowane wspieranie rozwoju motoryki małej oraz wszechstronnej sprawności manualnej dziecka, przy jednoczesnym wzmacnianiu funkcji percepcyjno-motorycznych. Program opiera się na metodach polisensorycznych, angażujących wiele zmysłów w trakcie zabawy i ćwiczeń, co sprzyja utrwalaniu nowych umiejętności manualnych i poprawie koncentracji uwagi.

Innowacja łączy tradycyjne ćwiczenia logopedyczne z działaniami z zakresu terapii ręki, co umożliwia równoczesne usprawnianie precyzji ruchów dłoni i palców, koordynacji wzrokowo-ruchowej. Zajęcia prowadzone są w formie zabawowej i interaktywnej, z zastosowaniem różnorodnych materiałów dydaktycznych i narzędzi wspomagających rozwój manualny, takich jak plastelina, sznurki, koraliki, papier, piłeczki sensoryczne czy przybory do ćwiczeń grafomotorycznych.

1. 2. Motywy wdrożenia innowacji wynikające z przeprowadzonej diagnozy

Punktem wyjścia do opracowania innowacji jest fakt, że posiadam certyfikat terapeuty ręki, który uzyskałam kilka lat temu. Zdobyta wówczas wiedza umożliwia mi prowadzenie działań wspierających rozwój motoryki małej u dzieci.

Podczas obserwacji uczniów zauważyłam, że wiele dzieci ma obniżoną sprawność manualną, trudności z precyzją ruchów dłoni i palców oraz problemy z koordynacją wzrokowo-ruchową.

Proponowana przeze mnie innowacja ma na celu usprawnienie motoryki małej, rozwój precyzji ruchów i grafomotoryki poprzez systematyczne ćwiczenia manualne i zabawy polisensoryczne.

1. 3. Wskazanie nowatorstwa innowacji

Nowatorstwo proponowanej innowacji polega na łączeniu działań logopedycznych z elementami terapii ręki, dzięki czemu dzieci rozwijają jednocześnie sprawność manualną, koordynację wzrokowo-ruchową i przygotowanie do nauki pisanania.

Program wykorzystuje metody polisensoryczne i ćwiczenia manualne w formie zabaw, co zwiększa motywację dzieci do pracy oraz umożliwia indywidualne dostosowanie zajęć do ich potrzeb.

1. 4. Przewidywane efekty wdrożenia innowacji (dla uczniów, szkoły, nauczycieli)

Dla uczniów:

- poprawa sprawności dłoni i palców,
- rozwój precyzji ruchów manualnych i grafomotoryki,
- poprawa koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- większa samodzielność w czynnościach manualnych,
- wzrost motywacji do udziału w zajęciach.

Dla szkoły:

- podniesienie jakości działań wspierających rozwój manualny uczniów,
- wczesne wspieranie dzieci mających trudności manualne,
- wzrost skuteczności pracy wychowawczej i terapeutycznej.

Dla nauczycieli:

- poszerzenie warsztatu pracy o elementy terapii ręki,
- możliwość skuteczniejszego wspierania rozwoju dzieci,
- lepsze narzędzia do indywidualizacji zajęć.
- kształtowanie prawidłowego chwytu narzędzia pisarskiego,
- rozwijanie sprawności grafomotorycznej,
- stymulowanie integracji sensoryczno-motorycznej.

1.5 Podstawy teoretyczne innowacji

Rozwój motoryki małej stanowi istotny element ogólnego rozwoju psychoruchowego dziecka. Sprawność dłoni i palców wpływa na tempo pracy, jakość pisma oraz samodzielność dziecka. Terapia ręki obejmuje działania usprawniające napięcie mięśniowe, koordynację ruchów, planowanie motoryczne oraz integrację sensoryczno-motoryczną.

2. ZASADY INNOWACJI

Zajęcia realizowane będą raz w tygodniu, w formie zajęć indywidualnych oraz grupowych. Program dostosowany będzie do indywidualnych możliwości uczniów. Rodzice otrzymają wskazówki do pracy w domu.

Cel główny innowacji

Wspieranie rozwoju motoryki małej uczniów klas I–IV poprzez działania oparte na elementach terapii ręki.

Cele szczegółowe innowacji

- rozwijanie sprawności dłoni i palców,
- usprawnianie precyzji ruchów manualnych,
- poprawa koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- kształtowanie prawidłowego chwytu narzędzia pisarskiego,
- rozwijanie sprawności grafomotorycznej,
- stymulowanie integracji sensoryczno-motorycznej.

2.1 Zasady pracy

- stopniowanie trudności
- systematyczność
- indywidualizacja
- polisensoryczność
- motywowanie dziecka
- zapewnienie komfortu i bezpieczeństwa

3. SPOSÓB REALIZACJI INNOWACJI

Innowacja realizowana jest poprzez systematyczne ćwiczenia usprawniające motorykę małą oraz aktywności manualne o charakterze polisensorycznym. Zajęcia prowadzone są w formie indywidualnej i grupowej, z dostosowaniem trudności ćwiczeń do możliwości każdego dziecka.

Formy i metody stosowane w innowacji:

- ćwiczenia manualne dłoni i palców (np. zabawy paluszkowe, lepienie z plasteliny),
- ćwiczenia grafomotoryczne (szlaczki, rysowanie po śladzie, wydzieranki),
- ćwiczenia koordynacyjne i manipulacyjne (nawlekanie koralików, składanie papieru),
- masażyki dłoni i ćwiczenia relaksacyjne,
- zabawy polisensoryczne angażujące różne zmysły,
- ćwiczenia oddechowo–manualne.

Tematy:

- „Sprawna dłoń – precyzyjne ruchy” – ćwiczenia usprawniające palce i nadgarstek z wykorzystaniem drobnych elementów manipulacyjnych
- „Koordynacja wzrokowo–ruchowa w działaniu” – zadania wymagające łączenia ruchu ręki z kontrolą wzroku
- „Ćwiczenia grafomotoryczne przygotowujące do pisania” – praca nad płynnością i kierunkiem ruchów ręki
- „Doskonalenie chwytu pisarskiego” – ćwiczenia stabilizujące dłoń i prawidłowe ułożenie narzędzia pisarskiego
- „Precyzja i siła dłoni” – zadania rozwijające kontrolę nacisku i dokładność ruchów
- „Integracja sensoryczno–manualna” – ćwiczenia angażujące dotyk, ruch i koordynację obu rąk
- „Ręka w koncentracji” – ćwiczenia manualne wspierające skupienie uwagi i wytrwałość w działaniu.
- „Grafomotoryka w praktyce szkolnej” – działania usprawniające tempo i czytelność pisma.

4. FORMY I METODY EWALUACJI

Ewaluacja innowacji będzie miała charakter ciągły oraz końcowy i pozwoli ocenić skuteczność podejmowanych działań w zakresie rozwoju motoryki małej uczniów.

Metody ewaluacji:

- systematyczna obserwacja uczniów podczas zajęć,
- analiza postępów w zakresie sprawności manualnej i grafomotorycznej,
- porównanie poziomu umiejętności uczniów na początku i na końcu realizacji innowacji,
- rozmowy z uczniami dotyczące trudności i odczuć związanych z wykonywanymi ćwiczeniami,
- konsultacje z nauczycielami edukacji wczesnoszkolnej dotyczące funkcjonowania dziecka podczas zajęć lekcyjnych,
- wymiana informacji z rodzicami na temat zauważalnych zmian w sprawności manualnej dziecka.

Narzędzia ewaluacji:

- arkusze obserwacji ucznia,
- przykładowe karty pracy uczniów gromadzone w teczkach,
- porównawcza analiza prac grafomotorycznych,
- notatki własne nauczyciela prowadzącego zajęcia.

Wyniki ewaluacji posłużą do podsumowania efektów innowacji oraz do modyfikacji działań w przyszłej pracy terapeutycznej.

5. BIBLIOGRAFIA

- Cieszyńska, J. *Wczesna interwencja logopedyczna*. Kraków.
- Bogdanowicz, M. *Terapia ręki*. Gdańsk.
- Kostka, A. *Profilaktyka trudności grafomotorycznych*. Warszawa.
- Podręcznik Terapeuty Ręki. ProCentrum – Niepubliczny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

Publikacje specjalistyczne i praktyczne:

- Henderson, A., Pehoski, C. *Hand Function in the Child: Foundations for Remediation*. Elsevier Health Sciences — książka obejmująca funkcje ręki, rozwój motoryczny oraz strategię terapii manualnej u dzieci.
- Frueh, J., Kieffer, N. *A Handwriting Manual for Early Elementary School Teachers* — pod ręką nauczyciela przewodnik po rozwoju umiejętności pisania i motoryki manualnej u uczniów starszych klas wczesnoszkolnych.
- Krzemień-Przedwolska (red.), *Grafomotoryka: ćwiczenia dla najmłodszych przygotowujące do nauki pisania i rysowania* — zestaw materiałów grafomotorycznych.
- Krysztof-Zarzycka, M., Dorodzińska, G., *Grafomotoryka: karty pracy na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych* — materiały do pracy terapeutycznej.
- Pisarek, E., Piotrowicz, R., *Grafomotoryka u dzieci w wieku 7–13 lat* — praktyczny podręcznik z zadaniami usprawniającymi pisanie.
- Fronczak, J., *Motoryka mała – metody i formy terapii doskonalenia motoryki małej* — praktyczny e-book z ćwiczeniami i zadaniami manualnymi.

Artykuły naukowe i pedagogiczne:

- Ostrowska-Hażła, J. *Motoryka mała i jej rola w procesie rozwoju mowy dziecka* — artykuł omawiający związek motoryki małej z rozwojem mowy i funkcjami percepcyjno-motorycznymi.
- Seo, S.-M. *The effect of fine motor skills on handwriting legibility in preschool age children* — badanie wpływu sprawności manualnej na czytelność pisma i manipulację ręką.

Dodatkowe zasoby i podręczniki wspierające praktykę:

- *Ćwiczenia w pisaniu dla klas 1–3: grafomotoryka i pisanie* (pod red. Steni Doroszuk) — pomoc dydaktyczna do pracy z uczniami wczesnoszkolnymi.
- *Dzieci o specjalnych potrzebach komunikacyjnych: diagnoza, edukacja, terapia* (red. nauk. Barbara Winczura) — szerszy kontekst wsparcia rozwojowego.